

Vlaams
Parlement

ingediend op **745** (2015-2016) – Nr. 3
21 juni 2016 (2015-2016)

Verslag

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door Caroline Bastiaens en Cathy Coudyser

over de nota van de Vlaamse Regering

ingediend door minister Sven Gatz

over sociaal-cultureel volwassenenwerk

over de conceptnota voor nieuwe regelgeving

van Bart Caron

**ter voorbereiding van een nieuw decreet
inzake sociaal-culturele participatie
en sociaal-cultureel volwassenenwerk**

over de conceptnota voor nieuwe regelgeving

van Marius Meremans

**inzake een nieuw decreet
betreffende sociaal-cultureel volwassenenwerk**

en over de conceptnota voor nieuwe regelgeving

van Yamila Idrissi, Katia Segers en Tine Soens

**betreffende krachtlijnen voor
een sterker Vlaams decreet Sociaal-Cultureel Werk**

Samenstelling van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media:

Voorzitter: Bart Caron.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Marius Meremans, Ann Soete, Wilfried Vandaele, Miranda Van Eetvelde, Herman Wynants;

Caroline Bastiaens, Karin Brouwers, Sabine de Bethune, Joris Poschet;

Lionel Bajart, Jean-Jacques De Gucht;

Yamila Idrissi, Katia Segers;

Bart Caron.

Plaatsvervangers:

Kathleen Krekels, Bart Nevens, Ludo Van Campenhout, Karl Vanlouwe, Manuela Van Werde, Peter Wouters;

Cindy Franssen, Tinne Rombouts, Koen Van den Heuvel, Johan Verstreken;

Rik Daems, Francesco Vanderjeugd;

Tine Soens, Freya Van den Bossche;

Imade Annouri.

Documenten in het dossier:

745 (2015-2016) – Nr. 1: Nota van de Vlaamse Regering

– Nr. 2: Verslag van de hoorzitting

497 (2015-2016) – Nr. 1: Conceptnota voor nieuwe regelgeving

– Nr. 2: Verslag van de hoorzitting

513 (2015-2016) – Nr. 1: Conceptnota voor nieuwe regelgeving

– Nr. 2: Verslag van de hoorzitting

735 (2015-2016) – Nr. 1: Conceptnota voor nieuwe regelgeving

– Nr. 2: Verslag van de hoorzitting

810 (2015-2016) – Nr. 1: Verslag van de hoorzitting

– Nr. 2: Verslag van het verzoekschrift

INHOUD

I.	Toelichtingen bij de nota's op 28 april 2016.....	4
1.	Toelichting door minister Sven Gatz	4
2.	Toelichting door Bart Caron	6
3.	Toelichting door Marius Meremans	9
4.	Toelichting door Yamila Idrissi	10
II.	Bespreking van de nota's op 19 mei 2016.....	11
1.	Tussenkoms van Marius Meremans.....	11
2.	Tussenkoms van Yamila Idrissi	13
3.	Tussenkoms van Bart Caron	14
4.	Tussenkoms van Caroline Bastiaens	18
5.	Tussenkoms van minister Sven Gatz.....	19
6.	Tussenkoms van Yamila Idrissi	22
7.	Tussenkoms van Marius Meremans.....	22
8.	Tussenkoms van Caroline Bastiaens	23
9.	Tussenkoms van Bart Caron	23
	Gebruikte afkortingen	24

Op 28 april 2016 werd de nota van de Vlaamse Regering over sociaal-cultureel volwassenenwerk (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 745/1) toegelicht in de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media door Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Media en Brussel. Ook de conceptnota's voor nieuwe regelgeving van Bart Caron (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 497/1), Marius Meremans (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 513/1) en Yamila Idrissi, Katia Segers en Tine Soens (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 735/1) over sociaal-cultureel volwassenenwerk werden toegelicht door de indieners.

Vervolgens organiseerde de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media op 12 mei 2016 een hoorzitting (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 745/2) met actoren uit het sociaal-cultureel volwassenenwerk, en met de indieners van het verzoekschrift over besparingen in de sociaal-culturele sector en de gevolgen voor personen met een beperking.

De Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media besprak de nota van de Vlaamse Regering, de conceptnota's over het sociaal-cultureel volwassenenwerk, en het verzoekschrift, met de minister op 19 mei 2016. Het verslag over het verzoekschrift is opgenomen in *Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 810/2.

I. Toelichtingen bij de nota's op 28 april 2016

1. Toelichting door minister Sven Gatz

Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, situeert de basis van de nota van de Vlaamse Regering (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 745/1) in het regeerakkoord, in de beleidsnota en in de beleidsbrief Cultuur. Dynamiek, flexibiliteit en veelzijdigheid passen daarin. Het zijn warme woorden die omzichtig aangewend moeten worden om te vermijden dat het containerbegrippen worden. De minister wil in elk geval de maatschappelijke waarde van het sociaal-culturele werk zichtbaarder maken, alsook de intrinsieke waarde ervan in een economisch grondig veranderende wereld overeind houden. Net als alle sectoren, kan ook het sociaal-culturele werk zich niet permitteren om niet te innoveren. Van bij het begin was het zijn opzet de brug met het Participatiedecreet zo breed mogelijk te maken. De uitgangspunten van de nota zijn herbevestiging en waardering. Ook nieuw beleid heeft pijlers van continuïteit nodig. Voorts heeft het sociaal-culturele werk een civiele rol – het groeit van onderuit en verbindt individuen in verenigingen – en een sterk emancipatorische kracht – het maakt mensen weerbaarder, sterker en slimmer om in de samenleving hun ding te doen. Uiteraard moeten ook kwetsbare individuen in die positieve slipstream kunnen worden opgenomen.

De maatschappelijke rollen die aan het sociaal-culturele werk toegeschreven worden, en die het zichzelf ook toeschrijft, worden geëxpliciteerd: integratie, kritische zin en laboratoriumfunctie. Integratie vindt niet alleen plaats via etnisch-culturele federaties of verenigingen, maar ook reguliere sociaal-culturele verenigingen doen heel wat inspanningen om mensen in hun werking en de maatschappij te integreren. De kritische rol wordt voor de minister duidelijk in het ontstaan van telkens nieuwe bewegingen en verenigingen. Zo daagt Donderdag Veggiedag de samenleving uit om na te denken over voedingsgewoontes en de klimaateffecten daarvan. De LETS-groepen zijn een goed voorbeeld van de laboratoriumrol. Zij experimenteren met alternatieve waardering van tijd en werk.

Het doel is blijvend inzetten op een samenleving waarin rechtvaardigheid, superdiversiteit, inclusie, duurzaamheid, democratie en solidariteit centraal staan. Oude en nieuwe samenlevingsvraagstukken vinden een plaats in deze sector. Het sociaal-culturele werk zit op het snijpunt van de emancipatie van individuen en hoe groepen daar een katalysatoreffect aan kunnen geven. De zinvolle ontmoeting blijft een basisgegeven in het sociaal-culturele werk, alsook het continuüm van

inclusief en categoriaal werk. Inclusie is het streefdoel, maar categoriaal werken zal altijd nodig zijn. De nota wijdt voorts uit over de specificiteit van onder meer de sociaal-culturele praktijk en de sociaal-culturele volwassenenorganisaties.

De eerste bouwsteen voor een nieuw ontwerp van decreet is het werkingsterrein. De werking speelt zich grotendeels af op Vlaams niveau – Vlaanderen en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Voorts is er een regionale component, namelijk de volkshogescholen die zo georganiseerd zijn. De minister begrijpt dat de evolutie van kwantitatieve naar kwalitatieve doelstellingen voor enige onrust zorgt omdat het een andere zienswijze vergt. Sociaal-culturele organisaties zullen zich, meer nog dan vandaag, moeten positioneren op basis van twee criteria: finaliteit en tijd. Ze zullen zelf hun wensen en ambities kunnen beschrijven, wat meer ruimte geeft, maar die vrijheid zorgt ook voor wat onzekerheid. De komende maanden en jaren is er tijd om die met dialoog weg te nemen.

De tijd is een ander ijkpunt. Het sociaal-culturele volwassenenwerk speelt zich grotendeels in de vrije tijd af. Dat is altijd zo geweest, maar nu zal een werking die zich niet tijdens de vrije tijd afspeelt, een duidelijkere motivatie moeten krijgen om gesubsidieerd te worden.

Hoewel de minister niet verwacht dat er veel andere organisaties dan vzw's van decretale ondersteuning voor sociaal-cultureel werk zullen willen gebruikmaken, wil hij de optie wel openhouden dat er andere rechtspersonen met een niet-commercieel karakter zullen komen. Talentvolle beloften wil hij uiteraard ook kansen geven.

Functiegericht werken is het uitgangspunt, maar de organisatie kan zelf zijn functiemix samenstellen, zij het dat ontmoeting wel steeds de basisfunctie is. Dat is op zich al voldoende om voor subsidiëring in aanmerking te komen, maar toch vraagt de minister dat de organisaties nog twee van de vier mogelijke functies vervullen. Dat is vandaag doorgaans al zo, maar de keuzes moeten duidelijker worden. Het is echter niet zo dat met de functies, de middelen toenemen of de organisatie belangrijker wordt. Sommige organisaties kunnen gespecialiseerd zijn in twee compatibele functies. De cultuurfunctie is gericht op het creëren, deelnemen, genieten, bewaren en doorgeven van cultuur en kunst. De educatieve of leerfunctie is gericht op het opzetten van omgevingen die het leren van individuen, groepen of gemeenschappen mogelijk maken en bevorderen. De gemeenschapsvormende functie is het doelgericht ondersteunen en faciliteren van processen en praktijken die leiden tot het vormen van groepen en gemeenschappen en/of het versterken van de interactie tussen groepen en gemeenschappen. De activerende functie is de maatschappelijke bewegingsfunctie die creëert in relatie tot samenlevingsvraagstukken, ruimte biedt voor engagement en politisering met het oog op veranderingen in het denken en handelen en in de inrichting van de maatschappij. Die uitgangspunten zullen uiteraard in overleg met de sector verder worden uitgeklaard.

Een dynamisch financieel kader moet ervoor zorgen dat kleinere of startende organisaties gemakkelijker in het systeem kunnen komen, weliswaar zonder de plaats van de vaste waarden in te nemen. Het gaat van een foto- naar een filmische benadering, met een continu bijstellen van ambities en plannen, zoals elke zelfkritische organisatie al doet. Groei- en afbouw mogelijkheden worden ook concreter. Wie goed werk levert volgens de voorgaande concepten zal uiteraard verder kunnen rekenen op de steun van de Vlaamse overheid. Er komt een beleids-cyclus met in het midden een evaluatie- en beoordelingsmoment. Een beoordelingscommissie zal de minister adviseren. In een leeswijzer zullen de organisaties een overzicht krijgen van de beoordelingscriteria. De waardenschaal zal worden verfijnd. Dit geeft inderdaad een soort klassemment, maar het is genuanceerder dan enkel 'goed' of 'niet goed'. De administratie, de minister en zijn kabinet kunnen dan

bekijken of de evenwichten niet verstoord zijn. Hoewel het lang een discussiepunt was, is er beslist erkenning en subsidiëring samen te laten vallen.

De beleids- en beoordelingscyclus loopt over vijf jaar en start met de indiening van een plan, de goedkeuring van de Vlaamse Regering en vervolgt met een voortgangsrapport en visitaties. De subsidieaanvraag is tweeledig: vooreerst en voornaamst een inhoudelijk beleidsplan, maar ook een zakelijk plan. Ook het voortgangsrapport zal over die twee geledingen handelen. Zoals steeds vindt het beleid dat samenwerking tussen de maatschappelijke actoren een goede zaak is. In tegenstelling tot in de visienota Kunsten zal het hier geen beoordelingselement zijn. Samenwerking en netwerking blijven een vrije keuze van de organisatie, maar dragen wel het goedkeurende oog van de minister weg.

Bij aanvang dacht de minister aan een fusie tussen het Participatiedecreet en het ontwerp van decreet over het sociaal-culturele werk. Dit blijkt te ingewikkeld. Toch is het de bedoeling de praktijkgerichte, laagdrempelige educatie voor kansengroepen en de bijhorende middelen die nu in het Participatiedecreet huizen, over te hevelen naar het sociaal-culturele werk. Bij de vertaling van de nota in een voorontwerp van decreet zullen er meer bruggen met het Participatiedecreet worden geslagen.

De minister wil voor het zomerreces een voorontwerp van decreet bij de Vlaamse Regering ter eerste principiële goedkeuring indienen. Dit zal geen sinecure zijn. Hij zal blijven overleggen met de sector, maar ook goed luisteren naar en eventueel gebruikmaken van inzichten van de parlementsleden. Het is de bedoeling de nieuwe beleidsperiode pas effectief te laten starten in 2020. De sector heeft die tijd nodig en de volgende minister kan aan de slag met de inzichten die de partijgrenzen overschrijden.

2. Toelichting door Bart Caron

Bart Caron merkt heel wat gelijklopende zaken, maar ook verschillen, vooral maar niet alleen op details, tussen zijn conceptnota (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 497/1) en de ministeriële nota. Zijn conceptnota dateert van oktober 2015. Hij licht de inhoudelijke strategische keuzes van Groen toe en wil een inhoudelijke evaluatie maken van de huidige stand van het decreet van 2003, dat in de loop van de jaren meermaals werd aangepast.

Het sociaal-culturele werk is een belangrijk onderdeel van het maatschappelijke middenveld, op de naad van systeem en leefwereld, om mensen, groepen en gemeenschappen te steunen om bij te dragen aan democratische processen, duurzaamheid en een inclusieve samenleving. Steun aan het sociaal-culturele werk is de verantwoordelijkheid van verschillende overheden. Het belang van vrijwilligerswerk is groot. Groen wil geen verdere instrumentalisering van het middenveld. Het sociaal-culturele werk is geen onderaannemer van de overheid. Subsidies mogen dus niet afhankelijk zijn van het passen in overheidsdoelen, zoals al te vaak gebeurt in de integratiesector, de samenlevingsopbouw en de basis-educatie. In een sterke democratie subsidieert de overheid ook organisaties die zich kritisch mogen uitlaten over die overheid. Dat kunstenaars en het sociaal-culturele werk die vrijheid en spreek- en handelingsruimte krijgen, is een kwaliteit die deze samenleving goed moet bewaken. Het sociaal-culturele werk zorgt daarnaast voor maatschappelijke groei en innovatie omdat het maatschappelijke thema's aankaart en bespreekbaar maakt, en daar grote groepen voor mobiliseert. Het vervult een dragende rol voor maatschappelijke discussies. Voorts draagt het bij tot het behoud, het herstel en de versterking van het sociale weefsel, met gemeenschapsvorming als tegenkracht voor tendensen van erosie van gemeenschappen. Ook de emanciperende rol is niet te onderschatten. Het sociaal-culturele werk handelt samen om gedeelde doelen te bereiken. Belangrijk is dat de interactie tussen de deelnemers zorgt voor een sterk collectief leerproces.

Te vaak laat men zich laatdunkend uit over de traditionele kanten van het sociaal-culturele werk als ouderwets. Nochtans zijn er heel wat nieuwe ontwikkelingen en organiseren mensen zich over allerlei onderwerpen: voeding, vrije tijd enzovoort. Nieuwe vormen ontstaan naast – en niet in de plaats van – de klassieke erkende activiteiten, net als het internet de televisie niet overbodig maakte en de televisie de film niet heeft doen verdwijnen. Het zijn complementaire activiteiten, die men moet koesteren. Maatschappelijke en ecologische veranderingen zijn zo diepgaand dat oude antwoorden, waarden, normen of samenlevingsvormen niet langer volstaan. Het sociaal-culturele werk is nodig om nieuwe oplossingen te verkennen en de samenleving te innoveren. Elk initiatief op zich is een waterdruppel, maar veel druppels samen maken een sterke stroom.

Sociaal-culturele organisaties zijn vrijplaatsen van ontmoeten, maar ook plaatsen waar er gebouwd wordt aan vertrouwen. De vrijheid van handelen is er groot. Het is een plaats van participatie in de dubbele betekenis van deelnemen en deelhebben, socialiseren en integreren. Het is een merkwaardige vorm van cultuur omdat iedereen ze bezit. Omdat het dreigde op de achtergrond te geraken, pleit de spreker expliciet voor het niet-formele leren zoals dat in het sociaal-culturele werk plaatsvindt.

Met het decreet van 2003 heeft het Vlaamse beleid de bestaande vormen van sociaal-cultureel werk versterkt en verabsoluteerd, en in die zin ook verstikt. De organisaties kregen de garantie dat ze konden bestaan, maar in een strikt kader. Het decreet bevestigde oneerlijke verhoudingen. Hoewel het er al van in het begin in zat – de spreker is hierbij zelfkritisch aangezien hij mee aan de basis lag van het decreet – hebben evoluties dat erg versterkt. De intenties van kwalitatieve beoordeling zaten in het decreet van 2003, maar zijn door de praktische toepassing ervan achteruitgeduwd, wat ook een risico is voor het nieuwe ontwerp van decreet. Het oude decreet liet weinig ruimte voor innovatie, voor nieuwe spelers, maar ook bestaande spelers verdwenen niet zo gemakkelijk. De in- en uitstroom die noodzakelijk is voor een sector werd op die manier gemist. Voorts geraakte de sector vervreemd van maatschappelijke ontwikkelingen, mogelijks in grote mate door de beperkingen van het decreet, dat te zeer gefocust is op structuren. Het decreet gaat te veel over verenigingen en bewegingen en te weinig over verenigen en bewegen.

Daarnaast waren er belangrijke besparingsoperaties die vooral de volkshogescholen en de tweedelijnsorganisaties troffen. Voorts moet er worden overwogen of het decreet niet te veel geschreven is voor de middenklasse. De spreker denkt niet dat moeilijker te bereiken doelgroepen bereikt zijn. De interne vernieuwing van het sociaal-culturele werk verliep te traag, hoewel heel wat organisaties wel intern herbrond hebben. Het decreet heeft die vernieuwingen te weinig gefaciliteerd.

Voorts behandelt zijn conceptnota uitgebreid het grensgebied tussen het sociaal-culturele werk en andere maatschappelijke terreinen, zoals de welzijnssector, de religie, de lokale thema's, recreatieve sport en natuur. Het sociaal-culturele werk kan een paraplu zijn voor alle maatschappelijke aspecten, maar vindt er jammer genoeg te weinig aansluiting bij. Hij stelt dan ook een soort klaverbladfinanciering voor, zodat afspraken met andere domeinen gestimuleerd worden, niet om daar geld te zoeken, maar omdat delen van de werking overlappen. Zo heeft een natuurvereniging naast natuurbehoud ook een sociaal-culturele werking.

Ook de spreker ziet drie rollen voor het sociaal-culturele werk: een kritische, een integratie- en een laboratoriumrol. Uit de functies, te vatten onder 'bonding' en 'bridging', leidt hij af dat ook grote delen van de amateurkunsten of delen van het veld van het culturele erfgoed, zoals de volkscultuur, de sportsector of het jeugdwerk, vormen van sociaal-cultureel werk zijn. Eigenlijk wordt er een soort van

technisch-functionele scheiding gemaakt in werkvormen, wat de spreker betreurt. Eigenlijk vormt het sociaal-culturele werk een bredere groep dan door het decreet wordt gevat. Delen van de sportsector en van het jeugdwerk horen thuis bij het sociaal-culturele werk. Bij de specifieke functies wijst hij de minister op de smallere definitie van de culturele functie. Waarden en normen in de samenleving zijn voor hem ook een vorm van culturele ontwikkeling. Dat bewegen activeren als term vervangt, wijzigt niets ten gronde.

De spreker heeft voor een nieuw ontwerp van decreet drie modellen ontwikkeld. Vooreerst het U-model waarbij de U staat voor Utopie. Dat is een brede benadering van het brede sociaal-culturele werk met veel overlappings met grensbevoegdheden, iets wat nu niet realistisch is. Daarom heeft hij ook twee alternatieve modellen, die beide werken met vijfjaarlijkse beleidsplannen, waarin al dan niet de zakelijke en inhoudelijke aspecten gesplitst worden. De subsidievraag wordt onderworpen aan een beoordeling op basis van inhoudelijke criteria als functies en rollen, aspecten van het vrijwilligerswerk en een innovatieve werking. Als de omvang van de werking moet worden verdisconteerd, kan dat voor de spreker enkel via participatieve elementen, dus output- en geen inputelementen. In de sector van de kunsten worden in theorie evenmin kwantitatieve metingen verdisconteerd in de beoordelingen, en toch gebeurt het impliciet. Anders kan er niet verklaard worden waarom in een advies het NTGent dat maar een 'voldoende' krijgt, zes keer meer subsidies krijgt dan een organisatie die twee keer 'zeer goed' krijgt. Een impliciete kwantitatieve benadering kan rekening houden met de schaal, de doelstelling, de omvang en de missie van de organisatie zonder streepjes te trekken. Het sociaal-culturele werk moet volgens de spreker ook in die richting kunnen evolueren. In het huidige decreet tellen afdelingen formeel gezien niet mee, terwijl ze sinds 2003 wel in de werking meegesleept zijn. Het is beter dat niet te herhalen in de toekomst.

De spreker pleit voor een strategische, kaderstellende visie van de minister, gebaseerd op een landschapstekening, een sterkte-zwakteanalyse van het sociaal-culturele werk en een omvattend rapport van de beoordelingscommissies, vooral omdat dergelijke visienota het maatschappelijk belang van de sector in de verf zet, maar ook de accenten van minister en Vlaamse Regering duidelijk maakt. Die procesmatige wijze van besluitvorming werkt volgens de spreker goed. Hij is ook voorstander van verschillende vormen van subsidies: een algemene en een potentiële projectsubsidie.

Zijn eerste model schaft de werksoorten, dus verenigingen, vormingsinstellingen en bewegingen, af en integreert ze tot een hybride werksoort. Het gaat om een vrijwillige operatie die diversiteit met vele kansen biedt. Dat gaat gepaard met de creatie van een landelijke, een regionale en een lokale sociaal-culturele ruimte. Eigenlijk pleit hij dus voor een uitdrukkelijker beleid op het tussenniveau, conform de herdefiniëring van de provinciale rol door de interne staatshervorming. Naast de volkshogescholen zijn er nog heel wat interessante sociaal-culturele praktijken op het bovengemeentelijke niveau, te groot voor een lokaal bestuur, nog niet of nooit klaar voor het landelijke niveau. Omdat er heel wat middelen overkomen van de provincies, is dit het geschikte moment. Vlaanderen kan het, zo lang er geen regiobestuur is, zelf aansturen, waardoor coherent beleid mogelijk is; toch moet het heel veel innovatieve praktijken toestaan. De burger zoekt initiatieven voor vrije tijd en opleiding niet louter meer rond de parochiekerk.

Hoewel de spreker droomt van het U-model, model één verkieselijk vindt, kan hij zich nog vinden in een tweede model op basis van modules. Daarbij blijven de grenzen tussen verenigingen, vormingsorganisaties en bewegingen bestaan, maar worden ze minder scherp. Een organisatie kan dan verschillende modules uit diverse disciplines aanbieden. Eigenlijk is het al zo in het landelijke jeugdwerk, zij het al te kwantitatief. Tot slot pleit hij ervoor de startsubsidie techniek te behouden

en om voldoende interferentie tussen het Vlaamse en het lokale niveau, al dan niet met een soort new deal, waarbij beleidsprioriteiten gestimuleerd worden via kleine, bescheiden budgetten aan lokale besturen op het vlak van sociaal-cultureel werk. Zo krijgt innovatie ook op het lokale niveau kansen.

3. Toelichting door Marius Meremans

Marius Meremans citeert uit de paragraaf in het regeerakkoord gewijd aan het sociaal-culturele werk, waaruit hij afleidt dat de Vlaamse Regering de sociaal-culturele sector wil versterken. Ook in de motie tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Cultuur 2014-2019 (*Parl.St. VI.Parl. 2014-15, nr. 126/6*) staat duidelijk het voornemen tot hervorming, om de sector sterker te maken, maar ook minder onderhevig aan planlast en bureaucratisering. De waarden van het sociaal-culturele werk zijn voor hem volksverheffing – wat nauw verbonden is met de Vlaamse ontvoogding – gemeenschapsvorming en de economische waarde met een omzet van 195 miljoen euro waarvan de helft eigen inkomsten. Hij wijst de parlementsleden op de passage uit het memorandum waarin de SARC zegt dat beleidsmakers en het middenveld bereid moeten zijn om fundamentele keuzes te maken opdat het sociaal-culturele werk zijn functies zou kunnen blijven waarmaken.

Een nieuw ontwerp van decreet is nodig omdat de maatschappij verandert. Ook het bestuurskader wijzigt grondig met de sectorale subsidies, de afslanking van de provincies, het kerntakenplan, het gecoördineerde vrijwilligersbeleid en de beperking van de administratieve last. Daarbij komt nog de lage leesbaarheid van het huidige decreet. De sector maar ook het vrijwilligerswerk staan onder druk, financieel, maar ook qua planlast. De taken van de bovenbouw kunnen beter worden afgestemd. Het beoordelings- en evaluatiekader is verouderd. Voor de spreker is het nodig de Vlaamse relevantie opnieuw te definiëren. Het huidige decreet stimuleert onvoldoende de samenwerking. Tot slot vindt hij het nodig dat de managementaanpak in het sociaal-culturele werk meer gestimuleerd wordt.

In zijn conceptnota geeft de spreker zeventien beleidsvoorstellen. Vooreerst wil hij afstappen van de werksoorten omdat de hybridisatie al realiteit is. Hij stelt een functionele benadering voor, waarbij de functies geactualiseerd worden tot educatie, maatschappelijke activering, cultuur en gemeenschapsvorming. Organisaties krijgen daartoe het vertrouwen en de vrijheid. De vorm volgt voortaan de inhoud. Organisaties krijgen geen keurslijf, maar kunnen zelf beslissen over hun functies. Hoewel participatie inherent is aan het sociaal-culturele werk is het niet decretaal verankerd. De spreker wil hierin verandering brengen.

Met een vierde beleidsvoorstel beoogt hij één procedure voor subsidiëring en erkenning, met één korf van criteria waaraan sociaal-culturele organisaties moeten voldoen. De erkenning volgt uit de subsidie; wie geen subsidies meer krijgt, verliest zijn erkenning. Organisaties zullen beleidsplannen voor vijf jaar indienen. Een beoordelingscommissie buigt zich over de inhoud, de administratie over de zakelijke en financiële aspecten. Er wordt dan vooral gekeken naar de output met kwalitatieve en kwantitatieve maatstaven als het bereik, het effect, de meerwaarde en de kwaliteit. De beoordelingscriteria zijn nog te bepalen. Mogelijkheden zijn de bereidheid tot samenwerking, de managementaanpak, de intersectorale werking, de aandacht voor diversiteit, de aanpak van digitalisering en de innovatie.

Onder Vlaamse relevantie verstaat de spreker een werking met een bereik over heel Vlaanderen. Hij bedoelt hiermee niet dat elke organisatie een afdeling in elk gehucht moet hebben. Hij illustreert dat met de gesubsidieerde organisatie Ouders van Verongelukte Kinderen. Iedereen blijft vrij een vereniging op te richten, maar de overheid kiest wie te steunen. De eerste keuze gebeurt op basis van Vlaamse

relevantie. Voorts wil hij samenwerking stimuleren – bijvoorbeeld met een of andere bonus – maar niet verplichten.

Organisaties dienen volgens deze conceptnota jaarlijks een voortgangsrapport in. Visitaties zijn er vanaf het tweede jaar van de beleidsperiode. Bij een negatieve visitatie krijgt de organisatie een remediëringstraject. Tot slot is er de eindevaluatie. Bij het nieuwe ontwerp van decreet moet worden vertrokken van een wit blad. Het verleden telt niet meer mee bij de nieuwe beoordeling. Dat een organisatie, eens erkend, die erkenning niet meer kan verliezen, hoort tot het verleden. Hij pleit voor een dynamisch evenwicht tussen vernieuwing en continuïteit. De instroombeperkingen worden opgeheven en de uitstroom wordt versneld, door een verkorte uitstroom zonder beschermingsmechanismen.

De spreker wil ook een starterstraject. Nieuwe initiatieven die nog onvoldoende Vlaamse relevantie hebben, krijgen de kans en de steun om één beleidsperiode te groeien. Na die beleidsperiode zijn er drie mogelijkheden: de organisatie heeft Vlaamse relevantie en wordt verder gesubsidieerd; de organisatie heeft een kwaliteitsvolle werking maar geen Vlaamse relevantie en wordt niet langer gesubsidieerd; de organisatie heeft een kwaliteitsvolle werking maar geen Vlaamse relevantie en sluit zich aan bij een andere organisatie die wel een Vlaamse relevantie heeft.

Het twaalfde beleidsvoorstel zijn regionale vormingplussen naar het voorbeeld van Vormingplus Kempen. Die krijgen een regierol en coördineren het bestaande aanbod en de innovatie. Ze werken vraaggestuurd met de nadruk op netwerking en samenwerking met de lokale partners. Voor personen met een beperking wil de spreker een aparte regeling omdat de werking te specifiek is. Hij wil wel de term 'handicap' vervangen door 'beperking'. Hij stelt voor de syndicale vormingsinstellingen uit het ontwerp van decreet te weren, omdat het sociaal-culturele werk gericht is op de vrije tijd en dus niet beroepsgerelateerd is. Hetzelfde geldt voor de patronale organisaties. Hun vormingsaanbod wordt onder de loep genomen.

In de bovenbouw horen voor de spreker het steunpunt, de belangenbehartigers en de administratie. Voor hem ligt de nadruk op de missie, de meerwaarde en het gewenste effect op het terrein. Hun takenpakket moet duidelijk en goed afgelijnd zijn. Informatiedoorstroming is onontbeerlijk. Conform het uitgangspunt van het regeerakkoord 'Vertrouwen, Verbinden en Vooruitgaan' worden de subsidiecriteria en procedures uniform en de administratie volledig digitaal. De grondige hervorming door een meer open en toekomstgericht ontwerp van decreet moet voor hem ingaan op 1 januari 2018. Men moet niet wachten op een nieuwe regeerperiode. De hervorming die hij voorstaat, is erop gericht het landschap beheersbaar te maken, een stabiel kader te scheppen met minder planlast en meer duidelijkheid, efficiëntie te winnen en kans te bieden op innovatie door gerichte financiële keuzes.

4. Toelichting door Yamila Idrissi

Yamila Idrissi wil met de conceptnota namens sp.a (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 735/1) wegen op het debat en het voeden met enkele strijdpunten. Maatschappelijke innovatie zit in het dna van sociale-culturele organisaties. Zonder hen zouden Vlaanderen en Brussel er heel anders uitzien. Heel wat van wat nu maatschappelijk evident is, is ooit op gang getrokken door verschillende vormen van sociaal-cultureel werk: het homohuwelijk, het educatief werk, het bibliotheekwezen enzovoort. Om dergelijke mijlpalen mogelijk te blijven maken – zeker gezien de grote maatschappelijke uitdagingen zoals de veranderende demografische samenstelling – is het nodig enkele krachtlijnen veilig te stellen.

De eerste krachtlijn is om te behouden wat goed is en verbeteren en vereenvoudigen waar nodig. Sp.a wil geen ontwerp van decreet dat elke vijf jaar tabula rasa

kan maken. Het sociaal-culturele werk heeft tijd nodig om diepgaande maatschappelijke innovatie te creëren. Een continue relatie tussen de overheid en de organisaties en kansen op duurzame erkenning en subsidiëring zijn cruciaal. Een vlotte instroom van nieuwe en andere praktijken is nodig voor samenwerking, over sectoren en landsgrenzen heen. Sp.a pleit voor een voorafgaande toets om de toenemende administratieve planlast en de regeldrift te begrenzen. Een betere omkadering en het offensief terugdringen van administratieve en financiële lasten kunnen de vrijwilligerswerking steunen. Sp.a pleit voor een aangepaste regelgeving op maat van kleine sociaal-culturele vzw's waardoor zij niet aan de huidige stringente administratieve lasten onderworpen zijn.

De tweede krachtlijn is de autonome werking en de duurzame innovatie. Het ontwerp van decreet dient het menselijk kapitaal te waarderen, vrijplaatsen te vrijwaren en zo de autonomie te waarborgen. Dit betekent geen instrumentalisering. Voor maatschappelijke verandering en vernieuwing zijn tijd en vrijheid nodig. Het ontwerp van decreet moet vertrouwen scheppen en ruimte bieden voor experiment, onderzoek en ontwikkeling. Voorts is het nodig in te zetten op de proeftuinfunctie van het sociaal-culturele werk en een sociaal-culturele innovatiehub te creëren.

De derde krachtlijn is dat het sociaal-culturele werk vele maten en vormen kent. Het klassieke verenigingsleven, dat ook zeer vernieuwend kan zijn, wordt best gekoesterd en behouden. Andere vereisten zijn openstaan voor de nieuwe vormen van verenigingen en organisaties; erkennen en herkennen van de verscheidenheid, de verschillende praktijken en actoren; evalueren en actualiseren van de werksoorten en functies. Het ecosysteem van de werksoorten en functies mag niet verschraken. De overheid moet nieuwe, alternatieve praktijken actief opsporen en ondersteunen en een kader scheppen waarbinnen dergelijke initiatieven kunnen bloeien.

Volgens de vierde krachtlijn moet de superdiverse samenleving echte kansen scheppen voor iedereen. Superdiversiteit moet een rode draad zijn voor alle organisaties. De raden van bestuur moeten een afspiegeling zijn van de samenleving. Samenwerking tussen verenigingen is nodig om de rol van bruggenbouwers optimaal te spelen. De knowhow van sociaal-culturele organisaties die werken met kansengroepen moet worden gevaloriseerd en geïmplementeerd in de werking van meer gevestigde culturele en kunstorganisaties. Zelforganisaties dienen ondersteund te worden. Hun emanciperende rol is zeer waardevol. Een billijke financiële honorering van de etnisch-culturele federaties is noodzakelijk.

Sp.a acht tot slot een billijke financiële ondersteuning voor het sociaal-culturele werk nodig. Het mag geen ontwerp van decreet worden dat vooral de schaarste herverdeelt. Daartoe is een duurzaam subsidiekader voor de sociaal-culturele organisaties nodig. Overheidsbepalingen die onzekerheid bij de organisaties organiseren en een nefaste impact op werking en personeel hebben, moeten worden geschrapt. Sp.a heeft geen technisch gedetailleerd voorstel, maar poneert krachtlijnen. Wegens het maatschappelijke belang is het nodig dat er een groot maatschappelijk draagvlak is.

II. Bespreking van de nota's op 19 mei 2016

1. Tussenkomen van Marius Meremans

Marius Meremans meent dat, zoals vermeld staat in het regeerakkoord, het decreet toe is aan een wijziging, gezien de veranderende maatschappij, de financiële druk op de sector en het bestuurskader in transitie. Men moet de ondernemersaanpak en samenwerking stimuleren. Het oude beoordelings- en evaluatiekader moet worden geactualiseerd.

Hij ziet gelijkenissen tussen de zeventien voorstellen uit zijn conceptnota en de inhoud van de nota van minister Sven Gatz. Ten eerste vindt hij het loslaten van de werksoorten een goede zaak. Het opheffen van schotten is een logische stap aangezien veel organisaties werken op een hybride manier. Ten tweede worden de functies vastgelegd. Ook de keuze voor één procedure voor subsidiëring en erkenning kadert binnen een aanpak van vereenvoudiging, vernieuwing en innovatie. Naast het kwantitatieve gegeven zijn ook de kwalitatieve effecten van sociaal-culturele organisaties belangrijk. De beoordelingscommissie buigt zich over het inhoudelijke luik en de administratie bekijkt het zakelijke aspect.

Ook de Vlaamse relevantie en het stimuleren van samenwerking zijn belangrijk voor de N-VA-fractie. Hij meent dat samenwerking intensiever kan, bijvoorbeeld door twee organisaties samen een plan te laten indienen of te laten samengaan bij een actualisatie van de oogpunten.

N-VA wil meer gewicht voor de visitatie, in combinatie met een remediëringstraject. Vertrekken van een wit blad betekent niet dat het de bedoeling is om organisaties subsidies te ontnemen. Sommige mechanismen zorgen nu echter voor een scheeftrekking. Het lijkt hem beter te vertrekken van een horizontale lijn en van de plannen die de organisaties zullen opstellen.

Hij vindt dat er op de instroom van organisaties geen rem mag staan, maar dat instroom tegelijk ook uitstroom impliceert. Als de beoogde doelstellingen van een organisatie gerealiseerd of niet meer actueel zijn, moet men dit ook durven erkennen. Een vlottere in- en uitstroom is daarom een aandachtspunt in de conceptnota.

Vormingplus moet evolueren van een aanbieder van cursussen naar een partner van organisaties om zaken mee op te bouwen en daarna los te laten.

Vormingsinstellingen die werken met personen met een beperking hebben een specifieke werking. Daarvoor moet er een aparte plaats worden voorzien.

Het concept 'vrije tijd', zoals beschreven in de conceptnota, moet behouden blijven, omdat men anders in het vaarwater komt van andere domeinen. Syndicale en patronale vormingsinstellingen horen volgens de spreker niet thuis in een ontwerp van decreet over het sociaal-culturele werk.

Wat de reductie van de planlast betreft, kan de minister in N-VA een bondgenoot vinden. De spreker is voorstander van een voortgangsrapportage per beleidsperiode. N-VA opteert voor meer duidelijke keuzes, efficiëntiewinsten en kansen voor innovatie.

Uit de hoorzitting onthoudt de spreker onder meer dat 50 percent van de organisaties van de FOV akkoord gaat met het opheffen van de schotten tussen de verschillende werksoorten. De keuze moet echter duidelijk zijn. De spreker staat achter het verlaten van de werksoorten, en de evolutie naar sociaal-culturele organisaties.

Vertrouwen geven aan organisaties is belangrijk. Nieuwe organisaties moeten kansen krijgen en er moet ruimte zijn voor innovatie en een reductie van de planlast. Omgekeerd is er ook nood aan vertrouwen in de expertise van de beoordelingscommissies.

Er werd tijdens de hoorzitting gemeld dat de inhoudelijke criteria van het beoordelingssysteem te vaag zijn. In het ontwerp van decreet, in de uitvoeringsbesluiten of eventueel in een visienota moeten de kaders worden vastgelegd.

N-VA benadrukt dat organisaties zouden moeten kiezen voor Vlaamse relevantie. Dit betekent niet dat er in elke gemeente een afdeling moet zijn, maar wel dat er een bereik is over heel Vlaanderen. Het regionale niveau is belangrijk voor verschillende sectoren, ook voor erfgoed, de cultuur- en gemeenschapscentra of het jeugdwerk. Regionale actoren moeten worden gestimuleerd.

Hij beaamt dat het nodig is om de continuïteit in het sociaal-culturele werk te garanderen. De conceptnota belet dit op geen enkele manier, ook niet bij de beoordeling van de plannen voor een nieuwe beleidsperiode.

De spreker erkent de acute noden van de etnisch-culturele federaties en vraagt de minister om hiervoor oplossingen te vinden.

Hij leest in de conceptnota van Bart Caron dat 74 percent van de organisaties reeds internationaal werkt. Dit wordt belangrijker en moet worden gehonoreerd. Het is echter moeilijk om dit concreet te maken.

Tijdens de hoorzitting werd er geopperd om te evolueren naar projectsubsidies binnen het sociaal-culturele werk. Dit vindt de spreker geen goed idee, omdat projectmatig werken en samenwerken met andere partners inherent zijn aan de reguliere werking van deze organisaties.

Hij heeft vernomen dat minister Sven Gatz en Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, samen een intentieverklaring hebben afgelegd gericht op senioren en cultuurparticipatie. Hij vraagt of ouderen een nieuwe doelgroep zijn.

De spreker vindt de antwoorden van de minister op vragen uit de sector naar aanleiding van het infomoment over het nieuwe beleidskader voor het sociaal-culturele volwassenenwerk, die terug te vinden zijn op de website van het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media, erg verhelderend. Hij leest dat er overgangsmaatregelen zullen worden uitgewerkt in het vervolgtraject om tot een nieuw beleidsinstrumentarium in het sociaal-culturele volwassenenwerk te komen. Hij vraagt welke maatregelen dit zijn.

Hij hoort bij de sector een bereidheid om akkoord te gaan met de grote lijnen van de conceptnota. Het is nodig om relatief snel tot conclusies en een duidelijk eindpunt te komen, om de organisaties de kans te geven om zich voor te bereiden op de start van de visitaties en evaluaties in 2018.

N-VA waardeert en erkent het sociaal-culturele volwassenenwerk, maar acht een aantal veranderingen en actualisatie nodig.

2. Tussenkomst van Yamila Idrissi

Yamila Idrissi is tevreden met de werkwijze om tot een vernieuwd ontwerp van decreet voor het sociaal-culturele werk te komen. Het creëren van draagvlak betekent het betrekken van organisaties bij elke volgende stap. Zij vraagt de minister om zijn participatieve aanpak verder te zetten en eventueel te intensifiëren. Ze pleit ervoor om voldoende tijd te nemen om alle knelpunten uit te klaren en werkbare oplossingen te vinden. Ook zij benadrukt het belang van het sociaal-culturele werk.

De nota van de minister bevat interessante uitgangspunten die op heel wat draagvlak kunnen rekenen. De vijf krachtlijnen van de conceptnota van de sp.a zijn behouden wat goed is, verbeteren en vereenvoudigen waar nodig; autonome werking en duurzame innovatie; sociaal-cultureel werk in vele maten en vormen;

een superdiverse samenleving met echte kansen voor iedereen; (financieel) investeren in de samenleving.

Uit de hoorzitting en de bevraging van de FOV bleek dat de sector meegaat in de uitgangspunten van de nota, maar dat er tegelijk heel wat vragen blijven en een grote bezorgdheid bestaat, bijvoorbeeld rond de notie 'hoofdzakelijk' in de vrije tijd. 70 percent van de bevroagde organisaties werkt buiten de vrije tijd, en 82 percent zegt dat deze formulering niet hanteerbaar is. Een werkbaar ontwerp van decreet, met een voldoende groot draagvlak, vereist een bijschaving van deze formulering. Ze onthoudt de uitspraak van Fred Dhont dat de organisaties die werken volgens de sociaal-culturele methodiek moeten vallen binnen het kader van het ontwerp van decreet. Misschien kan deze notie mee opgenomen worden in de definitie van het werkterrein.

Wat betreft de werksoorten en functies, bestaat de vrees voor een eenheidsworst in het ontwerp van decreet, terwijl in de realiteit de organisaties wel degelijk in kernprofielen te duiden zijn. Deze vrees vertaalt zich naar de uniforme beoordelingskaders voor alle organisaties, ongeacht de historiek en het gekozen functieprofiel. Men moet behoedzaam omspringen met het verlaten van de werksoorten en met de daaruit volgende beoordelings- en subsidiekaders.

De visitatieprocedure en de beoordelingsprocedure, die gekopieerd zijn uit het Kunstendecreet, worden met elkaar vermengd. Ze wijst op het feit dat de werkvelden en de bijhorende dynamieken en processen verschillend zijn. Bovendien wordt de beoordelingsprocedure in het kader van het Kunstendecreet pas voor de eerste keer toegepast. De kinderziektes en remediëring zijn nog niet gekend. Ze pleit ervoor om te vertrekken vanuit de eigen kracht van het sociaal-culturele werk. Ze verwijst hierbij naar de toelichting van de FOV tijdens de hoorzitting. Het visitatierapport moet naar de Vlaamse Regering om gevalideerd te worden en vervolgens naar de beoordelingscommissie. Dit is uniek en juridisch-technisch een precedent naar rechtsonzekerheid. Er moet worden gezocht naar andere manieren, omdat dit een mogelijk politiek inbreken in beoordelingsprocedures zou kunnen betekenen.

Ze gaat verder in op de aspecten 'financiering' en 'continuïteit'. De onzekerheid over de enveloppeaanpak is een cruciaal aandachtspunt. Een organisatie die als 'goed' wordt beoordeeld, moet kunnen blijven subsidies ontvangen. De conceptnota zal nog verfijnd worden, maar nu leest ze erin dat het personeel om de vijf jaar in opzeg moet worden geplaatst. Men weet niet zeker of er tegenover een positieve beoordeling ook financiële middelen zullen staan. Niemand wenst deze situatie die slecht is voor de sector. Duidelijkheid is nodig omwille van de rechtszekerheid.

Er is een kamerbrede bezorgdheid over de problematiek van de etnisch-culturele federaties. De bal ligt volgens haar in het kamp van de minister om deze sector het signaal te geven dat er een financiële tegemoetkoming komt.

3. Tussenkomen van Bart Caron

Bart Caron formuleert de prioriteiten van zijn fractie. Overleg met de sector is noodzakelijk om tot goede oplossingen te komen. Bij de sector is er een grote bereidheid aanwezig om met de overheid te overleggen en ook de minister is een voorstander van participatie.

Een tweede prioriteit is het bieden van een perspectief aan de etnisch-culturele federaties, op korte en lange termijn. Indien er voor 2020 budget kan worden gevonden, moet het volgens hem daaraan besteed worden. De federaties kennen een sterke groei en hebben een groot belang voor inburgering, integratie en empowerment van die bevolkingsgroepen. Dit zou bovendien een aandachtspunt moeten zijn binnen het bredere debat over deradicalisering.

Een derde prioriteit is het maken van een glasheldere tekening van de beoordeling, de visitatie en de remediëring. Helderheid en duidelijkheid zijn essentieel. Instroom en uitstroom moeten mogelijk zijn, maar ook remediëring. Dit lijkt hem een eerlijke aanpak. Het huidige model heeft een aantal negatieve effecten. Er zijn kleine organisaties die goed werk leveren en kleine organisaties die slecht werken. Dit geldt evenzeer voor de grote organisaties. Hij pleit voor duidelijkheid hierover, gekoppeld aan remediëring.

Hij raadt bovendien aan om de historische onrechtvaardigheden weg te werken. Er zijn kleine organisaties die te veel krijgen en grote organisaties die te weinig krijgen, op basis van de kwaliteit en de kwantiteit van hun werking. Bij een situatie van beperkte budgetten kan het behoud van een aantal anomalieën een achteruitgang betekenen voor de sector. Mogelijks zijn begeleidingsmaatregelen of fusietrajecten nodig naast het ontwerp van decreet. Anders worden de organisaties die doorgroeimogelijkheden nodig hebben – bijvoorbeeld de etnisch-culturele federaties – niet gehonoreerd.

Daarnaast vraagt hij de minister om in te zetten op innovatieve praktijken, zonder de tradities te laten vallen. Er bestaan tal van nieuwe praktijken die niet meer volgens het traditionele model van lokale verenigingen georganiseerd zijn, maar eerder regionaal, digitaal of tijdelijk thematisch. Deze komen te weinig aan bod, al zijn er heel veel traditionele verenigingen die intern vernieuwen. Hij pleit voor het inzetten op deze nieuwe praktijken en voor het afschaffen van de traditionele werksoorten. Daarbij blijven de tradities waardevol.

Het sociaal-culturele werk heeft een aantal maatschappelijke effecten, met name inclusie, het erkennen van de diversiteit van de samenleving, het bevorderen van de participatie van de burger, het werken aan een duurzame samenleving en de erkenning van de rol van de vrijwilliger. Hij stelt de vraag of deze elementen als criteria in het ontwerp van decreet een plaats zouden kunnen krijgen. Hij pleit hierbij voor een breed gedragen voorstel of ontwerp van decreet.

De spreker geeft een aantal bemerkingen bij de voorgestelde conceptnota's. De discussie over de definitie van het concept 'vrije tijd' is niet nieuw en werd vijftien jaar geleden ook gevoerd. Hij stelt voor het debat niet opnieuw te voeren en de kaders van het bestaande decreet hiervoor te bewaren, vermits ze nog bruikbaar zijn. Het sociaal-culturele werk speelt zich inderdaad af in de autonome levenssfeer van mensen, en niet binnen de beroepsvorming of het onderwijs. Hij wil het sociaal-culturele werk breed en open definiëren.

Een ander aandachtspunt is het budgettaire kader. Als er alleen instroom mogelijk is door uitstroom verarmt de sector. Er werd reeds sterk bespaard in deze sector. Hij pleit voor een open budget, net als voor het culturele erfgoed en de kunsten.

Tijdens de hoorzitting werd de bezorgdheid geuit omtrent de mogelijke inhoudelijke inmenging van de overheid al dan niet via een beoordelingssysteem. In de nota van de minister leest hij weinig reden om zich daarover zorgen te maken. Hij stelt wel duidelijk dat dergelijke inmenging onaanvaardbaar zou zijn. Het vormen van kritische burgers is een essentieel onderdeel van het sociaal-culturele werk. Ook in de kunsten bijvoorbeeld bepaalt de overheid geen artistieke richting. Hij is ongerust over een mogelijke instrumentalisering van het sociaal-culturele volwassenenwerk. In een democratie worden ook de critici gesubsidieerd, zoals nu in Vlaanderen het geval is. Men moet vasthouden aan deze kwaliteit en deze neutraliteit van de overheid.

Beoordelingssystemen worden breed toegepast: in de kunsten, in het culturele erfgoed, in het jeugdwerk, in onderzoeksprojecten van de universiteiten of in fondsen voor wetenschappelijk onderzoek. Expertbeoordeling is een beproefde

aanpak in vele sectoren van de samenleving. Het systeem is niet perfect, maar zorgt er wel voor dat een aantal inhoudelijke keuzes uitbesteed worden en op armlengte gehouden worden van de overheid. De beoordelingscommissie doet niet de afweging van de inhoudelijke opties maar beoordeelt de haalbaarheid, de methode en de werkwijze om de inhoudelijke opties, die een organisatie zelf bepaalt, te bereiken. Het waarborgen van de garantie op inhoudelijke neutraliteit en autonomie, is voor de spreker een fundamenteel principe. Het systeem moet zorgvuldig en secuur gebeuren en goed gerapporteerd worden. De nood aan een verhaalprocedure ontbreekt momenteel in de nota. Er is nood aan goede referentiekaders en draaiboeken.

In 2003 werd er een poging gedaan om meer kwalitatieve, en minder kwantitatieve elementen op te nemen in de beoordeling. De spreker houdt een pleidooi voor de impliciete kwantitatieve elementen. In verschillende decreten betreffende de cultuursector worden er geen gewichten gebruikt. Kleine en grote organisaties komen in dezelfde 'mand' terecht. Toch kan een grote organisatie met een 'matig positief' advies meer geld krijgen dan een kleine organisatie met een 'zeer goed' kwalitatief advies. Een beoordelingscommissie kan de grootte, de schaal of de deelname aan activiteiten zelf inschatten. Daarvoor is er geen weegschaal nodig. Dit betekent niet meten en wegen, maar wel gegevensregistratie, zodat er onderzoek kan gebeuren naar de effecten van het sociaal-culturele werk. Dit zorgt bovendien voor administratieve vereenvoudiging.

Het effect van een nieuw ontwerp decreet is voelbaar in 2020. De spreker ziet geen reden voor haastwerk. Het is belangrijk om tijd te nemen voor grondig overleg.

De spreker gaat in op het regionale sociaal-culturele werk. Zijn bekommernis is dat bovenlokale innovatieve werkingen, die te klein zijn voor Vlaanderen en te groot voor de gemeenten, niet tussen wal en schip mogen vallen. Deze kunnen een plaats vinden in een ontwerp van decreet over het regionale cultuurbeleid of in een ontwerp van decreet over het sociaal-culturele werk.

Het internationale aspect van het sociaal-culturele werk moet deel uitmaken van de criteria.

Tijdens de hoorzitting stelde Frank Cockx de vraag waarom de sociaal-culturele methodiek niet meer bruikbaar is. Het antwoord is volgens Bart Caron dat de sociaal-culturele methodiek een set van criteria is geworden, en dit werkt verstikkend. Men mag geen muren optrekken rond de werksoorten. De spreker is pleitbezorger voor een offensief, niet-inkrimpend sociaal-cultureel werk. Ter illustratie vermeldt de spreker de deelsectoren samenlevingsopbouw en basiseducatie die zijn geïnstrumentaliseerd.

In de nota van minister Gatz leest de spreker een belangrijke passage over de verhouding tussen het middenveld, de overheid, de markt en de burger. Hij onderschrijft het facet van de superdiverse samenleving.

Het sociaal-culturele ondernemerschap komt in de tekst regelmatig aan bod. 60 percent van de budgetten van sociaal-culturele organisaties komt uit eigen middelen. Deze sector vergaart nu al veel eigen middelen.

Hij begrijpt uit de term 'dynamisch financieel kader' dat het budget kan groeien. Hij is het eens met het voorstel van de minister over startende organisaties en minimale subsidie-enveloppes. Het is de vraag hoe startsubsidies zich verhouden tot het wezen van het sociaal-culturele werk, dat in essentie steeds innoverend en opnieuw startend is. Toch is het goed dat startende organisaties opgenomen zijn in de nota. Beoordelingscriteria, leeswijzers, waardeschalen en referentieschema's zijn belangrijk om wantrouwen inzake beoordeling weg te nemen. Hij

vindt het een belangrijk en gezond principe dat men moet uitgaan van zichzelf als vertrekbasis voor de ambitie, en niet vanuit de beschikbare middelen. Organisaties vragen wat ze nodig hebben, en de overheid beoordeelt via een systeem of dit zinvol is of niet. Dit principe geeft veel denkruimte aan de sector. Moesten er veel middelen beschikbaar zijn, zou er minder schrik zijn om een dergelijke innovatieve benadering te hanteren. Toch pleit hij om voluit voor deze aanpak te gaan.

Het aspect van de remediëring is nog onvoldoende uitgewerkt. Aan het traject van de remediëring moet nog veel worden geschaafd. Daarnaast noemt hij het idee om visitatierapporten te agenderen op de Vlaamse Regering een constructiefout. Enkel subsidiebeslissingen kunnen worden genomen op het politieke niveau. Dit moet verder worden uitgeklaard in overleg met de sector.

Hij vindt het een goede zaak dat voortgangsrapportage slechts eenmaal halverwege de subsidieperiode nodig is.

De minister onderstreept in zijn nota het belang van samenwerking, maar wil het niet meer als een beoordelingscriterium hanteren. Binnen zijn visie op een offensief sociaal-cultureel werk, vindt Bart Caron het belangrijk om na te denken over klaverbladfinanciering. Hierbij kan een organisatie middelen ontvangen, bijvoorbeeld uit de bevoegdheidsdomeinen Cultuur en Welzijn, weliswaar voor specifieke opdrachten, rollen of taken. Het is nodig om er een glashelder systeem voor uit te werken zodat vormen van complementaire subsidiëring mogelijk worden. Men moet daarbij vermijden dat alle themagerichte werkingen naar andere bevoegdheidsdomeinen dan Cultuur worden geduwd, of omgekeerd dat andere domeinen te zwaar wegen op het budget voor het sociaal-culturele werk. Sociaal-cultureel werk is een manier van werken en gaat over veel maatschappelijke thema's. Het lijkt een goed idee dat ook de andere sectoren een deel mee de werking van de organisaties financieren. Om uit te leggen waarom dit belangrijk is, geeft hij het voorbeeld van de koepels van de oudercomités die overgeheveld werden naar Onderwijs. Andere organisaties, bijvoorbeeld die toeleiding naar Cultuur organiseren voor personen met een handicap worden gefinancierd vanuit Welzijn. Hij laat in het midden of dit een goede of slechte zaak is, maar hij waarschuwt wel voor de uitholling van het sociaal-culturele werk. Zo verliest men een deel van de eigenheid van de sector.

Bij de paragraaf uit de nota van de minister over de bovenbouw, blijft de spreker op zijn honger zitten. Hij pleit ervoor dat er in belangrijke cultuursectoren een steunpuntwerking en een belangenbehartigende werking is. Een steunpuntwerking staat in het midden tussen het veld en de overheid. Een steunpunt heeft een andere rol dan de overheid, die controlerend en subsidiërend is en het beleid voorbereidt, evalueert en opvolgt. Een steunpunt is een antenne, implementeert overheidsbeleid, probeert de kwaliteit van de werksoort te verdiepen en verbeteren. Een belangenbehartiger komt op voor de sector en de actoren ervan. In tegenstelling tot bijvoorbeeld de automobielsector, is het sociaal-culturele werk een kleine sector met beperkte middelen. Het is problematisch om te vragen dat de sector van het sociaal-culturele werk zijn eigen belangenbehartiger moet financieren, terwijl die nodig is en de kwaliteit van de uitkomst verhoogt.

De spreker stelt vast dat hij het op vele vlakken eens is met de inhoud van de conceptnota van Marius Meremans. Toch heeft hij een aantal bemerkingen. Hij citeert uit de conceptnota: "Volksverheffing is nauw verbonden met de Vlaamse ontvoogding", en merkt op dat volksverheffing even nauw verbonden is met arbeiders- en landbouweremancipatie. Misschien is de Vlaamse ontvoogding net even nauw verbonden aan deze andere vormen van emancipatie.

Het begrip 'Vlaamse relevantie' lijkt hem gevaarlijk. Hij vraagt wat hiermee wordt bedoeld. Moet elke organisatie die gesubsidieerd wordt, voor heel Vlaanderen relevant zijn, of gaat het ook over het bereik? Hij waarschuwt om hiervan een

criterium te maken dat al te stringent wordt geïnterpreteerd. Hij geeft het voorbeeld uit de kunstensector van muziekclub 4AD, die waarschijnlijk minder bezoekers ontvangt uit bijvoorbeeld Limburg, maar wel artiesten brengt die voor heel Vlaanderen belangrijk zijn, en hun speelmogelijkheden geeft op hun podium.

Hij meent dat de conceptnota van Marius Meremans erg sturend en centralistisch denkend is. In de nota leest hij de vraag of meer dan één beweging rond een thema wel gezond is. De spreker meent dat pluriformiteit in Vlaanderen een kwaliteit is. Hij begrijpt het efficiëntiedenken, maar daarbinnen pleit hij ervoor om bottom-upinitiatieven te laten opborrelen.

Tot slot, maakt hij een bemerking betreffende de vakbonden en werkgeversorganisaties. Als een vakbond professionele vorming geeft om afgevaardigden op te leiden, dan valt dit onder beroepsvorming. Maar er zijn veel facetten waar dat niet zo is. Dan gaat het over vrijwilligers en geëngageerde mensen.

4. Tussenkomen van Caroline Bastiaens

Het belang en de uniciteit van de sociaal-culturele sector in Vlaanderen staan voor *Caroline Bastiaens* voorop in de discussie. Ze bedankt de minister en de indieners van de conceptnota's voor hun bijdragen aan het debat. De CD&V-fractie sluit zich aan bij de uitgangspunten van de nota van minister Sven Gatz. Ze somt een aantal doelstellingen op: het bevorderen van de participatie, het creëren van ruimte voor innovatie en flexibiliteit, het borgen van de diversiteit in de sector en het garanderen van duurzaamheid. Er is nood aan een nieuw ontwerp van decreet dat een duurzaam kader biedt aan de sector. Er bestaat ook consensus over de rollen en de functies van de sector, zoals omschreven in de nota van minister Sven Gatz. In het SARC-advies werd de vraag gesteld of de juiste terminologie voor de beschrijving van de integratierol wordt gebruikt. Ze heeft begrip voor deze bekommernis.

Men moet bij het opstellen van het nieuwe ontwerp van decreet steeds voor ogen houden dat sociaal-culturele organisaties waarde- en missiegedreven zijn. Het is niet evident om te vergelijken, of om het ontwerp van decreet te enten op andere beleidssectoren.

De minister legt de basis van de afbakening van het sociaal-culturele werk in de begrippen 'finaliteit' en 'tijd'. In de conceptnota wordt finaliteit omschreven als een bijdrage aan de decretale doelstelling. Ze meent dat hiervoor duidelijke handvaten nodig zijn. Over het concept 'tijd' werd er reeds veel geschreven en gesproken tijdens de hoorzitting. De conceptnota definieert het concept 'vrije tijd' als volgt: "Sociaal-cultureel werk situeert zich grotendeels in de vrije tijd van mensen.". Intuïtief kan men zich hierin vinden. In de veranderende samenleving vervagen echter de grenzen tussen werktijd en vrije tijd. Ze meent dat het niet opportuun is om de scheidingslijn te strak te trekken. Het ontwerp van decreet moet een langere tijd kunnen standhouden en ruimte bieden voor de transitie van de samenleving. Ze sluit zich aan bij het volgende citaat uit de nota van minister Sven Gatz: "Sociaal-cultureel werk opereert op de naad tussen systeem en leefwereld en wil samenlevingsvraagstukken tot een publieke zaak maken.". Een verfijndere omschrijving van het concept 'vrije tijd' is wenselijk. Veel organisaties werken op die scheidingslijn en men moet erover waken de deur voor die opportuniteiten niet dicht te doen.

Ze suggereert bij het opstellen van het ontwerp van decreet de nodige aandacht te besteden aan het internationale aspect en aan het intergenerationeel werken. De conceptnota schuift het belang naar voren van de laagdrempelige educatieve werking van organisaties die zich richten op kansengroepen. Ze onderschrijft dat dit aspect kan worden opgenomen in het ontwerp van decreet. Men moet goed omschrijven hoe men de organisaties die werken met en voor personen met een

handicap wil honoreren en betoelagen. Ook voor de etnisch-culturele federaties bestaat er nog onduidelijkheid. Er bestaat een kamerbrede consensus dat er aandacht moet gaan naar deze federaties. Ook voor 2020 moet er een oplossing worden gezocht.

Tijdens de hoorzitting stelden Lode Vermeersch en de vertegenwoordigers van de FOV de vraag welke grond de sociaal-culturele organisaties op dit moment onder de voeten hebben. Het ontwerp van decreet moet een aantal handvaten bieden aan de organisaties, en een kader waarbinnen ze hun missie op lange termijn kunnen waarmaken en mee vormgeven aan de veranderende samenleving. Deze kaders moeten duurzaam worden verankerd in het ontwerp van decreet. Mensen kansen geven op integratie kan niet worden gerealiseerd met een enkele actie of campagne. Een duurzaam kader geeft aan organisaties ook de ruimte voor experiment en innovatie. Nu al zoeken organisaties naar nieuwe structuren, samenwerkingsverbanden en methodes om mensen te betrekken en kansen te geven. Soms mislukken, moet kunnen, zonder dat organisaties daarvoor onmiddellijk worden bestraft.

Naast de output, maken ook de aanpak, het proces en de methodiek deel uit van de eigenheid van het sociaal-culturele werk, en dat moet in het ontwerp van decreet worden vormgegeven. Duidelijke kaders voor visitatie, evaluatie en subsidiëring zijn nodig. De planlast moet hierbij beperkt worden tot een minimum. Beoordeling door experts is een goede en gedragen keuze. De beoordelingscommissies moeten voldoende groot zijn. Bij evaluatie en subsidiëring moet men uitgaan van de eigenheid van de organisaties. Het is een uitdaging om die gelaagdheid en diversiteit binnen de sector ook in de toekomst te borgen.

Het ontwerp van decreet zal een belangrijk luik bevatten over financiering. Het uitgangspunt is volgens haar geen openendfinanciering, al moet er voldoende en zelfs meer financiering zijn. Bij een positieve evaluatie moeten organisaties wel kunnen beschikken over een duurzame financiering. Het realiseren van een missie vraagt continuïteit en zekerheid en het behoud van expertise. Dit is geen pleidooi voor een versnelde uitstroom. De sector is er wel bij gebaat dat er een versnelde uitstroom is van organisaties met een negatieve evaluatie, maar de keerzijde is dat de sector nood heeft aan een duurzame financiering gestoeld op duidelijke criteria in het ontwerp van decreet.

De ambitie van het ontwerp van decreet is om een duurzaam kader te bieden aan het sociaal-culturele werk. Ze waardeert het traject van dialoog dat de minister heeft opgezet. Dit heeft geresulteerd in een gedragen basis in de conceptnota. Ze doet een oproep om die dialoog verder te zetten en om de tijd te nemen om een ontwerp van decreet te maken dat mensen kan samenbrengen en kan laten participeren.

5. Tussenkomen van minister Sven Gatz

Minister *Sven Gatz* dankt de commissieleden voor hun inhoudelijke accenten. Dit maakt, via de uitwisseling van argumenten, het draagvlak voldoende groot voor verdere stappen in de hervorming van de sector.

Hij start met een toelichting bij twee kernconcepten uit de nota: finaliteit en tijd. Hij meent dat het nodig is om verduidelijking te bieden bij wat het sociaal-culturele werk in de toekomst kan, moet of mag doen. De methodiek van het sociaal-culturele werk moet maximaal kunnen worden teruggevonden in de definitie van de basisfunctie van ontmoeting en de vier andere functies in de conceptnota. De minister poogt om de eigenheid van het sociaal-culturele werk te vatten. Er is geen nieuwe definitie over welke finaliteit het sociaal-culturele werk moet hebben. Dit vormgeven en vatten in juridische nota's is een legistische kwestie. De minister zoekt samen

met het parlement en de sector naar een decretale verankering, die enerzijds voldoende handvaten biedt en anderzijds voldoende open is. De kern moet worden opgenomen in het ontwerp van decreet. Micro-elementen die belangrijk zijn om de decretale definitie te ondersteunen en verduidelijkingen van de doelstelling komen aan bod in de memorie van toelichting. Mogelijks kan er bijkomende toelichting worden gegeven in een visienota. Bepaalde aspecten kunnen worden opgenomen in het draaiboek voor de beoordelaars, dat tevens een vorm van rechtszekerheid biedt aan de beoordeelde. De minister wil op die manier zekerheid bieden omtrent de basis van het sociaal-culturele werk.

Het concept 'tijd' is complexer. Het uitgangspunt van de Vlaamse Regering om het sociaal-culturele werk grotendeels in de vrije tijd van mensen te laten situeren, moet verder worden verfijnd. Dit kan juridisch verder worden toegelicht in de memorie van toelichting, in een visienota of in een draaiboek, ofwel wordt het een feitelijk beoordeling door de beoordelingscommissies. Hij wil rekening houden met de cijfers van de FOV die aangeven dat een groot deel van de organisaties ook buiten de vrije tijd werken. De vraag is hoe ruim het begrip 'grotendeels' moet worden ingevuld. Hij wil het debat voeren over de positionering van sociaal-culturele organisaties op de eerste lijn naar het brede publiek en op de tweede lijn via train the trainer. De discussie over de syndicale vormingsorganisaties wil hij zeker verderzetten. Hij meldt dat het niet het geval is dat men hiermee het grootste deel van het werkveld negatief zou treffen. Verdere uitklaring is nodig.

Hij heeft de indruk dat sommige commissieleden vragen om snel te beslissen over het geld en trager te evolueren met het beleid. Hij wil echter een zekere spoed zetten achter het ontwerp van decreet. Met een nieuw decretaal kader kan hij aan de Vlaamse Regering duiden waarom meer financiële middelen in deze sector nodig zijn. De vooropgestelde timing is midden juli 2016. Indien deze timing niet wordt gehaald, kan er worden uitgeweken naar het najaar 2016. De minister noemt het beleid, het geld en het draagvlak communicerende vaten die hij in het oog wil houden. Er moet rekening worden gehouden met de timing van de opmaak van de begroting voor het jaar 2017. Toch moet er niet enkel over de bijkomende financiële middelen worden gepraat, maar ook over het beleidskader. De minister legt de vragen op tafel die nog uitklaring behoeven. Wanneer er middelen zouden zijn, vanaf wanneer zijn die dan beschikbaar, en voor de hele sector of voor een specifiek deel van de sector, zoals bijvoorbeeld de etnisch-culturele federaties? Hij kent de vragen en bekommernissen en wil daar in de komende maanden duidelijkheid over verschaffen.

Er leeft een bezorgdheid bij de sector en de commissieleden over de beoordeling en over welke profielen er in de beoordelingscommissies zullen zetelen. De minister zal hier met de grootst mogelijke omzichtigheid mee omgaan, in overleg met de sector. Zelfs bij heldere definities van de begrippen 'finaliteit' en 'tijd', zullen het nog altijd de organisaties zijn die zelf hun portret maken. Het perspectief van de conceptnota en het ontwerp van decreet is civiel. Het is niet aan de overheid om te oordelen over de artistieke graad der kunsten, of over hoe het middenveld zich organiseert of welke activiteiten het organiseert. Hij is het eens met het standpunt dat het belangrijk is voor een overheid en een samenleving om ook degenen waar men het niet mee eens is, te subsidiëren.

Er is onterechte onrust aan het ontstaan over de positie van de visitatierapporten en de al dan niet expliciete validatie door de Vlaamse Regering. De minister wil in overleg met de sector bekijken hoe dit een plaats kan krijgen binnen het nieuwe ontwerp van decreet. Het idee is om een buffer van een visitatie in te bouwen om eventueel onderweg nog bij te sturen, al dan niet met remediëring, in tegenstelling tot een enkele beslissing om de vijf jaar. Zelfs al is de piste van de intrinsieke kwantitatieve gegevens interessant, toch wil de minister het kwalitatieve element laten primeren en minder planlast voor de organisaties creëren. De planlast omvat

het indienen van het dossier voor de beoordeling en de visitatie. Het verlichten van deze planlast is een duidelijke doelstelling. Door de relatieve onzekerheid zullen de beoordelaars en de beoordeelde misschien willen overcompenseren door meer papier te produceren dan nodig. De minister wil erover waken dat men niet in de val trapt van hypercorrectie. De bedoeling van de visitatie is net om een tussentijdse bespreking te hebben over de vraag of men op koers zit, hetgeen voor het grote merendeel van de organisaties zo zal zijn. De minister wil voldoende 'checks and balances' in de procedure inbouwen, zodat er niet op één enkel moment een alles-of-nietskeuze wordt gemaakt. De samenstelling van een divers panel van beoordelaars, het feit dat verhaal of repliek mogelijk is en het feit dat er andere wegingen mogelijk zijn rond het landschap – in het belang van diversiteit – kunnen daar elementen in zijn. De openheid van het systeem met verschillende wegingsmechanismen vindt de minister belangrijk vanuit democratisch oogpunt. De verwijzing naar het Kunstendecreet werd enkel gemaakt omdat men daarmee al meer ervaring heeft. Hij kondigt een nota aan van de globale commissie van de kunstensector over de werking van de huidige procedure tegen eind juni 2016.

De minister maakt enkele punctuele bemerkingen. Hij vindt de oefening van de FOV en zijn website erg geslaagd.

De uitstroom is een aanleiding voor de vernieuwing van het decreet. De uitstroom is gekoppeld aan het element van de beoordelingsprocedure en aan de keuze voor een open of gesloten enveloppe.

Bij het overleg, onder andere in de focusgroepen, kwam de vraag aan bod hoe men het luik internationalisering zou kunnen opnemen in het nieuwe beleidskader. Organisaties die van internationalisering een aandachtspunt maken binnen hun werking, kunnen dit momenteel opnemen in hun zelfportret, al dan niet gekoppeld aan een of meerdere functies. Dit gesprek moet verder worden gevoerd.

Naar aanleiding van Long Live Arts heeft de minister een gezamenlijke verklaring gedaan met minister Jo Vandeurzen over cultuur en oudere mensen. Het betreft geen nieuw doelgroepenbeleid. De brug tussen Cultuur en Onderwijs is geslagen, onder de vorm van cultuureducatie, waarover de minister nog overleg pleegt met Hilde Crevits, Vlaams minister van Onderwijs. Wat betreft Welzijn en ouderen, kunnen er nog stappen worden ondernomen, bijvoorbeeld door good practices op te nemen als inspiratie voor bijkomend beleid.

De vraag werd gesteld hoe het Participatiedecreet zich verhoudt tot het nieuwe ontwerp van decreet over het sociaal-culturele werk. De includeerbare doelgroepen uit het Participatiedecreet worden wel meegenomen. Een aantal groepen dat te specifiek of afgelijnd is, blijft in het Participatiedecreet. Men zoekt naar een nieuw evenwicht tussen inclusie en categoriaal werken, met een evolutie naar meer inclusie, om meer doelgroepen binnen het reguliere beleid op te nemen.

De minister heeft reeds aangegeven te willen nadenken over overgangsmatregelen. Naast vernieuwing is continuïteit een belangrijk zwaartepunt van deze hervorming. Hij heeft de vraag ontvangen uit de sector vanaf welk oranje licht het aangewezen is om mensen in opzeg te plaatsen. Hij legt de nadruk op het feit dat dit niet zal gelden voor de overgrote meerderheid van de sector. Hij wil onderzoeken wat er mogelijk is wanneer dat zich zou voordoen, op het niveau van de Vlaamse Regering met bijkomende publieke middelen of door de sector er zelf op aan te spreken. Het eigen vermogen van de sociaal-culturele sector is 50 miljoen euro, het is niet de bedoeling om dit op te souperen bij elke hervorming. De verantwoordelijkheid zal wellicht gedeeld zijn.

Het draagvlak is volgens de minister een zeer belangrijk element. Het draagvlak wordt gezocht door de minister en de commissieleden met de FOV als belangen-

behartiger, die legitiem haar leden vertegenwoordigt. De minister wil geen elementen uitsluiten binnen het overleg met het middenveld en de burger, maar stelt dat overleg niet hetzelfde is als de pen houden. De minister wil blijvend inzetten op overleg met de sector.

De minister heeft aan de administratie de opdracht gegeven om een horizontale nota te maken over de bovenbouw. Hij streeft naar een heldere takenafsprak tussen steunpunten en belangenbehartigers.

De minister besluit dat het draagvlak binnen de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media over de nota hem voldoende groot lijkt om te proberen volgende stappen zetten.

6. Tussenkost van Yamila Idrissi

Yamila Idrissi meent dat het overleg vruchten afwerpt en dat de minister poogt om openingen te laten waar nodig, bijvoorbeeld bij de definities van 'finaliteit' en 'tijd'.

Wat betreft de discussie over het beleid en het geld, stelt ze dat de minister vertrouwen vraagt bij het opstellen van een nieuw ontwerp van decreet, in de hoop dat er dan financiële middelen zullen volgen.

Ze is tevreden dat de minister een lans breekt voor de etnisch-culturele federaties.

Wat betreft het technische element of de visitatierapporten moeten besproken worden door de Vlaamse Regering, begrijpt ze uit de tussenkost van de minister dat het de bedoeling is om een tussentijdse bespreking of buffer te creëren. Ze is het eens met deze stellingname. Vanuit juridisch-legistiek oogpunt moet worden onderzocht wat het meest aangewezen is.

Haar kritiek op de verwijzing naar het Kunstendecreet mag niet worden begrepen als een kritiek op het Kunstendecreet zelf. Haar kritiek is wel gericht op het feit dat een beoordelingssysteem werkbaar moet zijn voor het sociaal-culturele werk. Ze heeft begrepen dat er eind juni 2016 een rapport komt met een evaluatie van de beoordelingsprocedure in het kader van het Kunstendecreet. Er moet rekening worden gehouden met de kritische punten die daaruit blijken.

Ook zij noemt de website van de FOV een nuttig en goed instrument.

Ze is tevreden met de aandacht van de minister voor mogelijke overgangsmatregelen.

Ze neemt er akte van dat de minister de geplande timing vooropstelt met een marge van een aantal maanden en kijkt uit naar het voorontwerp van decreet.

7. Tussenkost van Marius Meremans

Marius Meremans bedankt de minister voor zijn toelichting, waarbij hij aan een aantal bezorgdheden uit de commissie is tegemoetgekomen. Hij merkt een draagvlak binnen deze commissie over een aantal ingrijpende veranderingen.

Hij gaat ermee akkoord dat het beleid de kritische rol die organisaties opnemen, moet koesteren en ondersteunen, zolang dit valt binnen het kader van democratische waarden.

Hij onderschrijft het belang van blijvend overleg met de belangenbehartiger en het steunpunt. Hij ziet het als de taak van parlementsleden om ook daartegenover kritisch te kunnen zijn.

Hij kijkt uit naar het voorontwerp van decreet. Hij meent dat er momenteel geen haastwerk plaatsvindt. Er moeten nog zaken uitgeklaard worden, maar over de grote lijnen bestaat er een draagvlak binnen de commissie.

8. Tussenkost van Caroline Bastiaens

Caroline Bastiaens meent dat de minister goed heeft aangegeven dat het de uitdaging wordt om in het ontwerp van decreet een goed evenwicht te vinden tussen openheid enerzijds en checks and balances anderzijds door de verfijning van concepten via blijvend overleg.

Het is goed dat er gezocht wordt naar overgangsmaatregelen, al is de spreker licht ongerust bij de uitspraak van de minister dat het eigen vermogen van de sector hiervoor zou kunnen worden aangesproken. Ze herhaalt dat 60 percent van de inkomsten in deze sector zelf worden gegenereerd, en dit geldt dus ook voor het eigen vermogen.

Ze neemt graag, met de andere commissieleden en de sector, de uitnodiging aan om samen verder te werken aan een gedragen en werkbaar ontwerp van decreet.

9. Tussenkost van Bart Caron

Bart Caron merkt op dat Marius Meremans snel meestapt in de logica van de nota van de minister. Voor de rest wacht hij het traject verder af.

Marius Meremans reageert dat er over de partijgrenzen heen een groot draagvlak bestaat voor de grote lijnen voor het ontwerp van decreet.

Bart CARON,
voorzitter

Caroline BASTIAENS
Cathy COUDYSER,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

FOV	Federatie van Organisaties voor Volksontwikkelingswerk
LETS	Local Exchange Trading System
NTGent	Nederlands Toneel Gent
SARC	Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
vzw	vereniging zonder winstoogmerk